Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2015–2016

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

513

Vragen van het lid **Servaes** (PvdA) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over *het verloop van de aankomende verkiezingen in Birma/Myanmar* (ingezonden 3 november 2015).

Antwoord van Minister **Koenders** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 9 november 2015).

Vraag 1
Kent u het bericht waarin de speciale VN-rapporteur voor mensenrechten in Birma/Myanmar haar twijfels uit over het democratische gehalte van de op 8 november geplande verkiezingen in het land?[1]

Antwoord 1
Ja.

Vraag 2
Deelt u de zorgen van VN-mensenrechtenrapporteur Lee over de beperkingen van de vrijheid van meningsuiting en vergadering en over het uitsluiten van parlementariërs, honderdduizenden kiezers en minderheden van deelname aan de aanstaande verkiezingen? Deelt u haar opvatting dat het ontnemen van deze rechten de geloofwaardigheid van de historische verkiezingen in Birma/Myanmar kan ondermijnen? Bent u net als VN-mensenrechtenrapporteur Lee bezorgd over het extreme geweld dat de politie in aanloop naar de verkiezingen tegen demonstranten gebruikt?

Antwoord 2
Het kabinet ziet deze verkiezingen als een belangrijke stap in de lange termijn transitie van Birma/Myanmar naar een volwaardige democratie. Het kabinet constateert dat de organisatie van de verkiezingen in het land niet probleemloos verloopt. Er zijn kandidaten en kiezers uitgesloten van deelname aan de verkiezingen. In bepaalde delen van het land kan niet gestemd worden vanwege de veiligheidssituatie. De situatie anno 2015 is echter significant beter dan tijdens de laatste verkiezingen in 2010.
Alle partijen die voldoen aan de registratievoorwaarden kunnen deelnemen aan de verkiezingen. Ook de belangrijkste oppositiepartij heeft besloten deel te nemen aan de verkiezingen en de wens om de verkiezingen te laten

[1] http://nos.nl/artikel/2065691-vn-rapporteur-heeft-twijfels-over-verkiezingen-in-myanmar.html

ah-tk-20152016-513
ISSN 0921 - 7398
’s-Gravenhage 2015

plaatsvinden leeft breed onder de bevolking. Om het verkiezingsproces te steunen is het belangrijk dat de internationale gemeenschap als onafhankelijke waarnemer optreedt. De EU waarnemingsmissie en andere waarnemingsmissies zullen oordelen of de verkiezingen geloofwaardig verlopen.
Het kabinet deelt de zorgen van Speciaal Rapporteur Lee over het gebruik van geweld door de politie bij het beëindigen van de studentenprotesten dit voorjaar. Nederland draagt via de EU bij aan een groot politietrainingsproject als onderdeel van de noodzakelijke hervormingen van het politieapparaat.

Vraag 3
Bent u bereid u aan te sluiten bij de oproep van VN-mensenrechtenrapporteur Lee dat respect voor mensenrechten centraal moet staan bij de aankomende, historische verkiezingen, die een waterscheidingsmoment vormen in de democratische transitie van het land, en bent u bereid deze oproep zo snel mogelijk – nog voor de verkiezingen – over te brengen aan de autoriteiten in Birma/Myanmar?[2] Zo ja, op welke wijze zet u zich daar bilateraal en in Europees/internationaal verband voor in?

Antwoord 3
In aanloop naar de verkiezingen heeft het kabinet steeds het belang van respect voor mensenrechten en geloofwaardige, transparante verkiezingen benadrukt. In september is dit gedaan in mijn gesprek met de Minister van Buitenlandse Zaken, en eerder al door de Minister-President en Staatssecretaris Dijksma in gesprekken met de president van Birma/Myanmar.
Tevens zal Nederland zich, samen met gelijkgezinde internationale partners, publiekelijk blijven uitspreken over de verwachtingen die de internationale gemeenschap heeft ten aanzien van het goed verlopen van de verkiezingen, alsmede over tekortkomingen in het verkiezingsproces en de brede mensenrechtensituatie.

Vraag 4
Bent u van mening dat de waarnemingsmissie van de EU tijdens de aanstaande verkiezingen voldoende geëquipeerd is om haar werk voldoende te kunnen doen? Zo nee, bent u bereid extra ondersteuning te verlenen aan de waarnemingsmissie waar dat nodig is?

Antwoord 4
Het kabinet heeft er vertrouwen in dat de EU-waarnemingsmissie voldoende is geëquipeerd om haar werk grondig te kunnen doen. Met meer dan 150 uitgezonden waarnemers is de EU waarnemingsmissie de grootste missie van de Europese Unie tot nu toe, en één van de grootste missies tijdens deze verkiezingen.
In het kernteam van de missie is een mensenrechtenanalist opgenomen die de verkiezingen vanuit een breed mensenrechtenperspectief zal analyseren.
Naast de EU-waarnemingsmissie zullen de verkiezingen ook worden geobserveerd door diverse andere internationale en lokale waarnemingsmissies.

Vraag 5
Deelt u de mening van VN-mensenrechtenrapporteur Lee dat de mate waarin mensenrechten en democratische beginselen worden gerespecteerd en beschermd tijdens deze verkiezingen van grote invloed zullen zijn op de toekomst van Birma/Myanmar? Zo ja, op welke wijze laat u in dat geval (de timing van) het opwaarderen van de Nederlandse diplomatieke vertegenwoordiging in Birma/Myanmar afhangen van het verloop van de verkiezingen?

Antwoord 5
Het kabinet is bezorgd over de recente verslechtering van de mensenrechtensituatie in Birma/Myanmar. De druk op religieuze vrijheid is toegenomen en er zijn opnieuw arrestaties geweest van mensenrechtenverdedigers en politieke activisten. De situatie van de Rohingya is een aanhoudend punt van zorg.

---

[2] http://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=16676&LangID=E

Net als veel andere landen, zoals Denemarken, Nieuw-Zeeland en Canada, heeft het kabinet recent besloten een ambassade te openen in Birma/Myanmar. Met dit besluit toont Nederland de lange-termijn committering die nodig is om de transitie in Birma/Myanmar te kunnen ondersteunen. Er wordt een resident ambassadeur benoemd waarmee de in 2013 geopende Economische Missie wordt opgewaardeerd tot ambassade.
Door het openen van een ambassade in Birma/Myanmar zullen diplomaten betere toegang hebben tot nationale en lokale autoriteiten, politieke partijen en maatschappelijk middenveld. Daarmee kan Nederland de politieke- en mensenrechtensituatie beter volgen en adequater reageren. Zorgen kunnen, samen met gelijkgezinde landen, op hoog niveau aan de orde worden gesteld. Door activiteiten op het gebied van mensenrechten, rule of law en versterking van het maatschappelijke middenveld kan eveneens een bijdrage worden geleverd aan een duurzame inclusieve transitie in Birma/Myanmar.

Vraag 6
Wilt u deze vragen beantwoorden vóór het plaatsvinden van de verkiezingen in Birma/Myanmar op 8 november?

Antwoord 6
Ja.